

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň JUDr. Ivony Šubrtové a JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Farming s. r. o.**, IČO 04257316
sídlem Rybná 716/24, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 00 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2022, č. j. MPSV-2022/89248-918,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2022, č. j. MPSV-2022/89248-918 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“). Tím bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno usnesení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) ze dne 5. 4. 2022, č. j. UPCR-HK-2022/45827, kterým byla zamítnuta jeho žádost ze dne 5. 3. 2021 o nahlížení do spisů týkajících se správních řízení, jejichž účastníkem byl pan J. V., v období let 2016 až 2020,

s odůvodněním, že jako osoba odlišná od účastníka řízení neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod ve smyslu § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“),

II. Obsah žaloby

2. Žalobce nejprve zrekapituloval, že požádal správní orgán prvního stupně podle § 38 odst. 2 správního řádu o nahlédnutí do správních spisů týkajících se jiné osoby – pana J. V. (dále jen „pan V.“). Správní orgán prvního stupně tuto žádost usnesením ze dne 26. 3. 2021, č. j. UPCR-HK-2021/50035, zamítl. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 5. 2021, č. j. MPSV-2021/93973-918. Obě tato správní rozhodnutí byla zdejším soudem rozsudkem ze dne 20. 1. 2022, č. j. 30 A 45/2021-72, zrušena jako nezákonná a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení (viz bod 22 tohoto rozsudku). Po dalším posouzení správními orgány byla žádost žalobce napadenými rozhodnutími opět zamítnuta.
3. Žalobce namítl, že pokud měl žalovaný za to, že podmínka existence právního důvodu nebo vážného zájmu nebyla splněna, pak bylo na místě jej vyzvat k doplnění žádosti o nahlížení do spisu či odstranění vad podání, nikoliv jeho žádost nepřezkoumatelným způsobem zamítnout.
4. Napadené rozhodnutí považuje za vnitřně rozporné, neboť na jedné straně se v něm uvádí, že tvrdil pouze obecné skutečnosti, na jiném místě v rozhodnutí jsou citovány a uvedeny zcela konkrétní skutečnosti a důkazy, kterými byla jeho žádost řádně odůvodněna. Má za to, že svou žádost o nahlížení do spisu řádně odůvodnil a doložil smluvním vztahem s panem Vejvodou, a dále písemnostmi od Okresního soudu v Jičíně o probíhajícím soudním řízení. Rovněž vysvětlil, že se chystá podat žalobu na ochranu osobnosti.
5. Nesouhlasí ani se závěrem žalovaného, že je schopen svůj právní zájem či jiný vážný důvod realizovat jinak než nahlédnutím do spisu – např. provedením důkazu v probíhajícím občanskoprávním řízení. Tento závěr je dle něj nezákonný, protože ustanovení § 38 správního řádu neumožňuje, aby správní orgán zvažoval, zda existuje jiná možnost, jak do správního spisu nahlédnout.
6. Žalobce má za to, že zcela konkrétně namítal přípravu žaloby na ochranu osobnosti a v souladu s judikaturou požádal o nahlížení do správního spisu pro řádné odůvodnění této žaloby. Poukázal na již jedno existující soudní řízení, avšak neuvedl, že informace ze správního spisu potřebuje výlučně pro toto soudní řízení. Názor vyslovený žalovaným v napadeném rozhodnutí fakticky znamená nemožnost nahlížet do spisu za jakýchkoli okolností, jelikož byl odkázán na to, aby si ve zcela jiném soudním řízení požádal o připojení správního spisu. Tento postup chápe jako zneužití správního uvážení.
7. Zdůvodnění žalovaného, že tvrzením údajného probíhajícího soudního řízení a přípravou žaloby nebyl prokázán právní zájem či jiný vážný důvod, je dle žalobce v rozporu s judikaturou (zmínil rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 As 43/2015-67, a ze dne 18. 11. 2015, č. j. 6 As 42/2015-75).
8. Učiněný závěr žalovaného, že nahlédnutím do správních spisů by došlo k porušení práv účastníků správních řízení, má žalobce za nepřezkoumatelný, nezákonný a v rozporu s judikaturou. Jde pouze o domněnku žalovaného, která nebyla opřena o žádný důkaz, z něhož se má za to, že by mohla být narušena práva pana V. Pokud by po řádném

posouzení a vyhodnocení jeho žádosti žalovaný dospěl k názoru, že žádost byla podána velmi široce, tj. například za velmi dlouhé období nebo v širším rozsahu než by bylo potřebné, pak dle žalobce měl žalovaný žádost zamítnout pouze částečně. V této souvislosti upozornil, že odepření nahlížení do spisu nelze odůvodnit obecným tvrzením o citlivosti informací (odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2020, č. j. 9 Afs 31/2019-33), přesně toho se ale žalovaný dle žalobce dopustil.

9. Postup žalovaného, který uvedl, že *„pokud by žalobce požadoval pouze informace týkající se toho, zda konkrétní osoba v daných letech činila běžná podání či jiné úkony vůči Úřadu práce a zda byla schopna přebírat poštu, mohl by Úřad práce tyto informace žalobci poskytnout např. formou sdělení, aniž by žalobce musel do spisové dokumentace nahlížet“*, považuje za nekonzistentní a nezákonný, neboť ho právní úprava neumožňuje. Žalovaný tedy na jedné straně tvrdí, že žalobce právní zájem ani jiný vážný důvod neprokázal, na druhé straně by mu ale informace ze správního spisu byl ochotný poskytnout formou sdělení.
10. Podle žalobce není na žalovaném, aby zvažoval, v jaké fázi řízení a k jakému výsledku žadatel informace ze spisu požaduje (odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs 29/2012-53), proto jeho argumentace, že *„soud má možnost vyžádat si u správního orgánu skutečnosti významné pro řízení a rozhodnutí“*, není na místě. Zopakoval, že zvažuje právní kroky, např. žalobu na ochranu osobnosti, k čemuž může přistoupit pouze v případě, že mu budou známy informace ze správního spisu. Postup žalovaného je tedy dle něj v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 Afs 87/2013-73, a rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ve věci C-360/09.
11. Žalobce má za to, že spisy, do kterých požadoval nahlédnout, řádně identifikoval, a to osobou, vymezením věci, čeho se spisy týkají, a rovněž časovým obdobím. Není v jeho silách, aby spisy identifikoval blíže, když logicky nezná spisové značky apod. Obdobně považuje za nesplnitelné, aby uvedl, které konkrétní dokumenty ze spisů by chtěl. Neví totiž, jaké dokumenty ve spisech jsou, proto je logicky nemůže konkrétním výčtem uvést.
12. Závěrem uvedl, že postupem správních orgánů obou stupňů došlo k porušení § 2 odst. 4 správního řádu, podle něhož je správní orgán povinen dbát, aby při rozhodování skutkově shodných anebo obdobných případů nevznikaly důvodné rozdíly. V této souvislosti poukázal na to, že jiný správní orgán (Krajská veterinární správa pro Královéhradecký kraj) mu k jeho žádosti umožnil v režimu § 38 odst. 2 správního řádu nahlédnout do správního spisu týkajícího se pana V. Proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a zavázal žalovaného k náhradě nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

13. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 8. 9. 2022 uvedl, že poté, co byla předchozí rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zrušena, vyzval správní orgán prvního stupně žalobce, aby přesně konkretizoval právní zájem či jiný vážný důvod pro nahlížení do spisů a tento zájem prokázal.
14. Následně žádost žalobce o nahlížení do spisů pana V. zamítl s tím, že tvrzení odůvodňující právní zájem byla ze strany žalobce částečně doplněna, nebyla však podložena takovými podklady, které by uvedená tvrzení dosvědčovala. Žalobce předložil pouze několik anonymizovaných rozhodnutí soudů a správních orgánů, která nijak

neprokazují vedení soudních sporů s žalobcem (s výjimkou sporu se sp. zn. 11 C 72/2019) a jeho právní zájem na nahlížení do konkrétních správních spisů.

15. K tvrzení žalobce, že měl být správním orgánem vyzván k upřesnění a doložení svých tvrzení, žalovaný uvedl, že žalobce ke konkretizaci právního zájmu či jiného vážného důvodu vyzván byl, ale ten svá tvrzení neprokázal. K opětovné výzvě nebyl dán důvod.
16. Pokud jde o tvrzení, že žalobce může realizovat svá práva jiným způsobem než nahlížením do spisu, uvedenou formulaci dle žalovaného napadené rozhodnutí neobsahuje. Stejně tak prvostupňové rozhodnutí neobsahuje žalobcem tvrzené spekulace, že informace ze spisu by mohly být využity v jiných řízeních, ani informaci o možnosti sdělit žalobci požadované informace formou sdělení, či nutnost specifikovat konkrétní spisy (spisovou značkou). K tomu žalovaný zdůraznil, že prvostupňový orgán se ve svém rozhodnutí zaměřil na posouzení podmínky právního zájmu žalobce.
17. Dále žalovaný uvedl, že možné porušení práva některého z účastníků správních řízení nebylo správním orgánem posuzováno, neboť by to bylo nadbytečné vzhledem k tomu, že nebyla splněna podmínka prokázání právního zájmu či jiného vážného důvodu. K namítanému porušení zásady legitimního očekávání (§ 2 odst. 4 správního řádu) žalovaný uvedl, že nelze srovnávat rozhodování správních úřadů se zcela rozdílnou věcnou působností, přičemž úřad práce rozhoduje v oblasti sociálních dávek a jeho spisy mohou disponovat řadou citlivých osobních údajů včetně údajů o majetkových poměrech či zdravotním stavu. Z žalobcem předložených dokladů přitom nebylo zřejmé do jakého spisu a v jakém právním zájmu žalobce u krajské veterinární správy nahlížel.
18. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.). O věci samé rozhodl soud bez jednání, neboť pro to byly splněny podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.

A. Skutkový stav věci

20. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal ke správnímu orgánu prvního stupně dne 5. 3. 2021 žádost o nahlížení do spisu dle § 38 odst. 2 správního řádu a poskytnutí informací týkajících se pana V. za období let 2016 až 2020: dodejky, případně vrácené zásilky (ohledně doručování této osobě); protokoly, úřední záznamy, emaily či obdobné dokumenty ohledně jeho komunikace se správním orgánem prvního stupně; rozhodnutí týkající se příspěvku na bydlení, příspěvku na živobytí či obdobných dávek. Žalobce odůvodnil, že je spolu s panem V. účastníkem dvou řízení vedených u Okresního soudu v Jičíně, v nichž je posuzována i schopnost jmenovaného být účastníkem řízení a činit procesní úkony. Dále uvedl, že s panem V. (jako nájemcem) uzavřel dne 14. 11. 2018 nájemní smlouvu na dům, s tím, že má neověřenou informaci, že na jejím základě jmenovaný žádal u správního orgánu prvního stupně příspěvky či dávky jako např. příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí apod., byť platnost této nájemní smlouvy v soudním řízení zpochybňuje. Má za to, že tak řádně osvědčil právní zájem a vážné důvody pro nahlížení do spisu ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu. Uvedl, že

zvažuje i další právní kroky vůči panu Vejvodovi, například žalobu na ochranu osobnosti. Tu však může odůvodnit pouze tehdy, pokud mu ohledně jmenovaného budou známy informace ze správních spisů vedených správním orgánem prvního stupně. K žádosti připojil nájemní smlouvu s panem V. a písemnosti od Okresního soudu v Jičíně, sp. zn. 7 C 145/2019 a sp. zn. 11 C 72/2019.

21. Správní orgán prvního stupně dne 12. 3. 2021 vyzval žalobce postupem podle § 45 odst. 2 správního řádu k doplnění žádosti o podstatnou náležitost, a to identifikaci konkrétního spisu, do kterého žádá nahlédnout. Žalobce na výzvu reagoval téhož dne tak, že žádá nahlédnout do spisů týkajících se pana V. za období let 2016 až 2020, a to ve věcech příspěvku na bydlení, příspěvku na živobytí, případně jiných dávek.
22. Dne 26. 3. 2021 vydal správní orgán prvního stupně usnesení č. j. UPCR-HK-2021/50035, kterým byla žádost žalobce o nahlédnutí do spisu zamítnuta z důvodu, že neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu. Rozhodnutím ze dne 28. 5. 2021, č. j. MPSV-2021/93973-918, žalovaný odvolání žalobce zamítl a usnesení správního orgánu prvního stupně potvrdil. Uvedená rozhodnutí správních orgánů obou stupňů byla zrušena rozsudkem zdejšího soudu ze dne 20. 1. 2022, č. j. 30 A 45/2021-72. Pochybení správního orgánu prvního stupně soud shledal v tom, že ačkoliv měl indicie o tom, že žalobci mohl svědčit právní zájem či jiný vážný důvod k nahlédnutí do správních spisů, učinil negativní rozhodnutí, aniž by žalobce řádně vyzval k doplnění jeho žádosti ohledně prokázání právního zájmu či jiného vážného důvodu. Žalovaný pochybil tím, že tento nezákonný postup správního orgánu prvního stupně aproboval. Rozsudkem zdejšího soudu byl tedy správní orgán prvního stupně zavázán k tomu, aby v dalším řízení žalobce vyzval k doplnění jeho žádosti ve smyslu přesné konkretizace právního zájmu či jiného vážného důvodu a jeho doložení důkazními prostředky, stanovil mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučil jej o následcích, pokud tak neučiní.
23. Následně dne 8. 3. 2022 správní orgán prvního stupně oznámil žalobci pokračování v řízení o jeho žádosti a vyzval ho k přesné konkretizaci právního zájmu či jiného vážného důvodu k nahlížení do spisů, které úřad práce vede s účastníkem řízení panem V., a k doložení svého tvrzení důkazními prostředky. Zejména žalobce vyzval ke konkretizaci sporu vedeného s panem V. u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 11 C 72/2019 a k vysvětlení, v jaké souvislosti s tímto řízením je dán jeho zájem na nahlížení do správních spisů. Dále žalobce vyzval, aby uvedl, čím je dána souvislost mezi existencí nájemní smlouvy ze dne 14. 11. 2018 a obsahem spisů, do kterých hodlá nahlédnout. Konečně vyzval žalobce také k tomu, aby specifikoval a prokázal souvislost mezi jím připravovanou žalobou na ochranu osobnosti a poskytováním nepojistných sociálních dávek ve prospěch pana V.
24. Podáním ze dne 11. 3. 2022 žalobce zopakoval svá tvrzení ohledně existujících sporů mezi ním a panem V. před Okresním soudem v Jičíně, nájemní smlouvy a zvažování podání žaloby na ochranu osobnosti. Přiložil celou řadu anonymizovaných rozhodnutí různých soudů a správních orgánů, týkajících se různých oblastí (úhrady částek, exekucí, rozsudků pro uznání a další), vyjmenovaných na straně 3 a 4 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.
25. Dne 6. 4. 2022 vydal správní orgán prvního stupně usnesení č. j. UPCR-HK-2022/45827, kterým byla žádost žalobce o nahlédnutí do spisu zamítnuta. Toto rozhodnutí odůvodnil mj. odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 Afs

29/2012-53, podle kterého „*právní zájem nebo jiný vážný důvod na nahlížení do spisu musí být žadatelem o nahlížení do správního spisu odlišným od účastníka řízení nejen tvrzen, ale také prokázán. Nelze však tvrdit a prokazovat obecné skutečnosti. Právě naopak musejí být tvrzení žadatele o nahlížení do spisu dle § 38 odst. 2 správního řádu dostatečně konkrétní, aby správní orgán měl vůbec možnost posoudit, zda v daném konkrétním případě žadatel dostatečně svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod na nahlížení do spisu prokázal.*“ Ačkoliv žalobce ke své žádosti doložil listinné důkazy, právní zájem ani jiný vážný důvod k nahlédnutí do správních spisů jimi neprokázal.

26. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že je zamítl a usnesení správního orgánu prvního stupně potvrdil.

B. Právní závěry

27. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
28. Krajský soud upozorňuje, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
29. Soud také poznamenává, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, žalovaný jasně popsal, z jakého skutkového stavu vycházel, jakou právní úpravu použil, jak ji vyložil a aplikoval. Z napadeného rozhodnutí je zřejmý právní názor žalovaného i jeho reakce na jednotlivé odvolací námitky.
30. Je rovněž vhodné zopakovat skutečnost, že negativní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalovaného ve věci žádosti žalobce o nahlédnutí do správních spisů se před zdejší soud dostává již podruhé. Zrušujícím rozsudkem ze dne 20. 1. 2022, č. j. 30 A 45/2021-72, byl správní orgán prvního stupně zavázán k tomu, aby v dalším řízení žalobce vyzval k doplnění jeho žádosti ve smyslu přesné konkretizace právního zájmu či jiného vážného důvodu a jeho doložení důkazními prostředky. Povinnosti řídit se tímto právním názorem správní orgán prvního stupně dostal, když žalobce k doplnění žádosti vyzval dne 8. 3. 2022. Tato procesní vada tedy byla odstraněna.
31. Předmětem projednávané věci je posouzení toho, zda správní orgány oprávněně odepřely žalobci nahlížet do správních spisů vedených v řízeních s panem V. (jejichž účastníkem žalobce nebyl) z důvodu, že neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu.
32. Podle ust. § 38 odst. 2 správního řádu platí, že lze umožnit osobám, které nejsou účastníky daného správního řízení, nahlédnutí do správního spisu tehdy, pokud prokáží právní zájem či jiný vážný důvod a současně tím nebude porušeno právo některého z účastníků tohoto správního řízení, případně jiných dotčených osob nebo nebude porušen veřejný zájem.
33. Krajský soud uvádí, že v případě nahlížení jiných osob než účastníků řízení a jejich zástupců (dále též „*jiné osoby*“) do spisu, se jedná o samostatné procesní právo svého druhu na zpřístupnění spisu. Při posuzování žádosti o nahlédnutí do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu jsou správní orgány vázány zde nastíněným postupem, který se skládá ze dvou kroků. Prvním krokem je prokázání právního zájmu nebo jiného vážného

důvodu jiné osoby na nahlížení do spisu. Správní orgán zde posoudí, zda jsou tvrzení žadatele, jimiž odůvodňuje svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod na nahlížení do spisu, dostatečně konkrétní a prokázána. V kladném případě přichází na řadu druhý krok, při němž správní orgán hodnotí, zda by nahlížením do spisu nebylo porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. Nepřípustné je přitom prolínat oba kroky posuzování žádosti. Možné poškození práva účastníka řízení ovšem nemůže být důvodem k negativnímu vyhodnocení prvního kroku posouzení žádosti, tj. existenci právního zájmu. Tento postup opakovaně potvrdily správní soudy (srov. např. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2013, č. j. 29 Af 104/2012-121 a 29 Af 92/2012-161, dále potvrzující rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 Afs 86/2013-78 a 1 Afs 87/2013-73).

34. K problematice posuzování žádosti jiné osoby o nahlédnutí do správního spisu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 17/2010-73, uvedl, že *„[u]stanovení § 38 odst. 2 správního řádu váže oprávnění nahlédnout do spisu na prokázání vážných důvodů či právního zájmu. Nestačí tedy pouze povinnost tyto důvody tvrdit, ale též prokázat. Důkazní břemeno leží zcela nepochybně na žadateli o nahlédnutí do spisu.“* V rozsudku ze dne 28. 2. 2011, č. j. 8 As 80/2010-68, pak Nejvyšší správní soud zdůraznil, že povinnost tvrzení a povinnost důkazní není ve vztahu k nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu samoučelná. Jsou to totiž právě skutečnosti uváděné žadatelem o nahlížení do spisu a týkající se tvrzeného právního zájmu či jiného vážného důvodu, které správnímu orgánu umožňují posoudit, zda je v konkrétním případě namíste umožnit žadateli do spisu (příp. do jeho části) nahlédnout, nebo zda je případné poskytnout ochranu právům některého z účastníků, dalších dotčených osob anebo veřejnému zájmu, a nahlédnutí do spisu žadateli s odkazem na překážku předvídanou § 38 odst. 2 správního řádu in fine neumožnit. V rozsudku ze dne 4. 6. 2010, č. j. 5 As 75/2009-78, pak Nejvyšší správní soud v dospěl k závěru, že *„v rámci správního řízení, které je zahájeno na návrh jiné osoby uplatňující právo na nahlížení do spisu, správní orgán pak nejen zkoumá, zda taková osoba prokázala důvodnost svého požadavku, ale z hlediska dodržení povinnosti, aby nahlédnutím do dokumentace nebylo porušeno státní, hospodářské či služební tajemství nebo zákonem uložená či uznaná povinnost mlčenlivosti, také musí zjišťovat, zda a v jakém rozsahu může být spis zpřístupněn k nahlédnutí. Pokud správní orgán po takto provedeném správním řízení dospěje k závěru, že právo na zpřístupnění spisu navrhovatel nemá, event. že toto právo může realizovat v omezeném rozsahu, vyjádří to ve svém rozhodnutí“*.
35. V nyní souzeném případě se věcně jedná o posouzení splnění první podmínky zakotvené v § 38 odst. 2 správního řádu, tedy zda žalobce prokázal právní zájem nebo jiný vážný důvod pro nahlížení do spisu. Ten prostřednictvím žádosti ze dne 5. 3. 2021 požádal podle § 38 odst. 2 správního řádu správní orgán prvního stupně o nahlížení do spisů týkajících se pana V. Žádost odůvodnil existencí smluvního vztahu s panem V., probíhajícím soudním řízením s ním a zvažováním podání další civilní žaloby.
36. V žádosti o nahlížení do spisu žalobce uvedl, že je účastníkem ve sporu s panem V. v řízeních vedených u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 11 C 72/2019 a sp. zn. 7 C 145/2019. V těchto řízeních údajně vyvstala otázka, zda je pan V. způsobilý být účastníkem řízení ve smyslu schopnosti činit procesní úkony. Žalobce má informace, že tato osoba v rozhodné době činila řadu podání a jiných procesních úkonů vůči úřadu práce. Z těchto důvodů má žalobce za to, že se ve správním spise nacházejí informace,

kteře jsou stěžejní pro ochranu jeho práv. V doplnění žádosti ze dne 11. 3. 2022 žalobce uvedl, že jedno z uvedených řízení je již skončeno, přesto zvažuje podat žalobu na obnovu řízení a k řádnému odůvodnění potřebuje znát obsah správních spisů, do kterých žádá nahlédnout. Dále žalobce uvedl, že vstoupil do dalšího soudního řízení vedeného Okresním soudem v Jičíně pod sp. zn. 11 C 20/2020, jako vedlejší účastník na straně žalobkyně paní B., proti žalovanému panu V., který zde tvrdí „bezprecedentní lži“. I v tomto případě hodlá pro vyvrácení jeho tvrzení využít informace získané právě nahlížením do správních spisů. Svůj právní zájem tak odůvodňuje obranou v probíhajícím či budoucím soudním řízení a v úmyslu podat žalobu na ochranu osobnosti, neboť se cítí být lživými tvrzeními pana V. poškozen. Předložil předvolání k jednání u Okresního soudu v Jičíně ze dne 4. 10. 2019, č. j. 11 C 72/2019-112, usnesení Okresního soudu v Jičíně ze dne 18. 12. 2019, č. j. 7 C 145/2019-47, jímž se předmětné řízení (o neplatnost kupní smlouvy) zastavuje a v rámci doplnění žádosti celou řadu anonymizovaných soudních a správních rozhodnutí (viz bod 24 tohoto rozsudku), z nichž nelze ani seznat, kdo jsou účastníci řízení.

37. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že žalobce neprokázal konkrétní právní zájem na nahlížení do spisu. Existence sporu mezi žalobcem a dotčenou osobou sice může zakládat dostatečný právní zájem, jak konstantně judikuje Nejvyšší správní soud, avšak ani zde nesmí jít o zájem povšechný či hypotetický a musí být jasně konkretizováno a doloženo, jaká otázka je předmětem sporu a jaká je souvislost této otázky se správním spisem, do něhož chce osoba nahlížet (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 12. 2022, č. j. 31A 78/2021-132). Z předložené soudní písemnosti vztahující se k řízení pod sp. zn. 11 C 72/2019 vyplývá pouze to, že v daném řízení vystupuje jako žalobce pan V. a jako žalovaný vystupuje žalobce (spol. Farming s.r.o.). Za relevantní indicii o tom, že žalobce skutečně může mít právní zájem na nahlížení do spisu, bylo možné považovat pouze to, že žalobce vede s dotčenou osobou právní spor, v němž dle tvrzení žalobce vyvstala otázka, zda je pan V. schopen činit procesní úkony. Toto tvrzení však žalobce blíže nekonkretizoval a nedoložil. Ani pozdějším doplněním žádosti žalobce tento nedostatek neodstranil. Předvolání k jednání ve věci č. j. 11 C 72/2019-112 sice může dokládat probíhající soudní spor, nedokládá však, že v tomto řízení je řešena otázka, k níž může být nahlížení do spisu relevantní. Neexistuje-li přitom ohledně této otázky reálná pře, v níž každý z účastníků zastává odlišný postoj, nemůže existovat ani právní zájem na nahlížení do spisu (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 12. 2022, č. j. 31A 78/2021-132). Neprokázání právního zájmu tím spíše platí pro důkaz usnesením Okresního soudu v Jičíně, č. j. 7 C 145/2019-47, ze kterého je zřejmé, že zde jako účastníci řízení vystupují žalobce a jiná osoba, nikoliv pan V.
38. Za prokázání právního zájmu na nahlížení do spisu nelze považovat ani zcela obecné tvrzení žalobce, že uvažuje o „dalších právních krocích“ vůči panu V., např. žalobě na ochranu osobnosti. Toto tvrzení žalobce vůbec nekonkretizoval, natož aby je doložil. Krajský soud si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, dle které může právní zájem na nahlížení do spisu představovat také příprava žaloby, žadatel musí nicméně v takových případech alespoň rámcově tvrdit a prokázat, že mezi ním a dotčenou osobou existují nějaká sporná práva. Právní zájem na nahlížení do správního spisu totiž nemůže založit pouze holé tvrzení o údajných úvahách o podání žaloby na ochranu osobnosti (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 12. 2022, č. j. 31A 78/2021-132). V doplnění žádosti ze dne 11. 3. 2022 žalobce tvrdil, že vstoupil jako vedlejší účastník do řízení vedeného u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 11 C 20/2020. K tomu žalobce

předložil protokoly z jednání v této věci ze dne 5. 8. 2021, ze dne 3. 11. 2021 a ze dne 6. 1. 2022. Z nich však nevyplývá, že by v dané věci vystupoval jako vedlejší účastník žalobce (naopak je jako vedlejší účastník označena paní A. V.), ani žádná jiná souvislost mezi předmětem soudního řízení se správními spisy, do nichž chce žalobce nahlížet. Žalobce sice doložil množství listinných důkazů, které správní orgán prvního stupně specifikoval na straně 3 a 4 svého rozhodnutí, tyto listiny však nejsou nijak relevantní pro posouzení právního zájmu či jiného vážného důvodu žalobce k nahlédnutí do správních spisů, jelikož toliko dokládají vedení soudních či správních řízení, ve kterých žalobce nevystupuje jako účastník řízení. Tím spíše nedokládají žádnou souvislost mezi žalobcem a předmětnými správními spisy, týkajícími se pana V.

39. Žalobce dále tvrdil, že mezi ním a panem V. byla uzavřena nájemní smlouva k nemovité věci, což osvědčil nájemní smlouvou ze dne 14. 11. 2018. Žalobce vyjádřil podezření, že na základě této nájemní smlouvy pan V. žádal u správního orgánu prvního stupně příspěvky na bydlení či jiné dávky, přestože její platnost v soudním řízení před Okresním soudem v Jičíně zpochybňuje. Dále předložil výhradní dohodu o zprostředkování ze dne 18. 4. 2018, příkazní smlouvu k obstarání prodeje nemovitých věcí ze dne 11. 7. 2018, kupní smlouvu č. 218/11/14/01/KSP ze dne 14. 11. 2018 a doklad o vkladu částky 121 507 Kč na bankovní účet. K tomu soud dodává, že výhradní dohoda o zprostředkování a příkazní smlouva k obstarání prodeje nemovitých věcí se týká pozemků p. č. XA, XB, XC, XD, XE, zapsaných na LV, v obci, zatímco předmět kupní smlouvy je širší. Nájemní smlouva se pak týká pozemku p. č. XF, zapsaného na LV v obci. Žalobce uvedenými listinnými důkazy nijak neprokázal souvislost mezi existencí nájemní smlouvy a obsahem správních spisů, do kterých žádal nahlédnout.
40. Právní zájem ani jiný vážný důvod na nahlížení do správních spisů neprokazuje ani úřední záznam o podaném vysvětlení ze dne 27. 6. 2019, č. j. KRPB-56330-8/TČ-2019050481, kde pan V. vystupuje jako poškozený. Žalobce ani zde neprokázal, jak má obsah podaného vysvětlení (ohledně podezření z podvodu) souviset s obsahem předmětných správních spisů.
41. Dále žalobce napadal údajná tvrzení žalovaného, že žalobce může svá práva realizovat jinak, že by mu požadované informace poskytl formou sdělení a že žalobce nedostatečně identifikoval požadované správní spisy. Ohledně těchto žalobních námitek soud souhlasí se žalovaným, že uvedená tvrzení napadené rozhodnutí neobsahuje. Tato tvrzení byla obsažena v rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2021, č. j. MPSV-2021/93973-918, které zdejší soud rozsudkem ze dne 20. 1. 2022, č. j. 30 A 45/2021-72, zrušil. Proto soud ani těmito námitkám nepřisvědčil.
42. Konečně soud při přezkumu napadeného rozhodnutí neshledal ani porušení zásady legitimního očekávání, která je obsažena v § 2 odst. 4 správního řádu. Dle této zásady je správní orgán povinen dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Tím je vyjádřena existence možnosti účastníků řízení spolehnout se na to, že při posuzování jejich věci konkrétní správní orgán bude postupovat stejným způsobem, jako v dřívějších skutkově obdobných či stejných věcech. Avšak způsob posouzení žádosti jedním správním orgánem nemůže zavazovat jiný správní orgán (natož soud) ke konkrétnímu způsobu posouzení jiné žádosti. Proto soud nevyhověl návrhu žalobce na dokazování správními spisy vedenými žalovaným, Úřadem práce České republiky – Krajskou pobočkou v Hradci Králové (jiných sp. zn., než je nyní projednávaná věc), Krajskou veterinární správou pro

Královéhradecký kraj, písemnostmi Úřadu práce – krajské pobočky Hradec Králové (jiné sp. zn.) a Úřadu práce – krajské pobočky Brno, týkající se jiného žadatele (§ 52 odst. 1 s. ř. s.).

43. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal vady správního řízení, ani nezákonnost napadeného rozhodnutí, proto žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

44. Výrok o náhradě řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 31. března 2023

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: I. S.

